

SLOVENSKI
KOLEDAR
1993
str. 2.

DEVET
VÖRA JE
MINULA
str. 4.

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 14. januarja 1993 • Leto III, št. 1 • Cena 10 forintov

100 GEZERO PODPISOV

MINKIN PES

Se še spaumnim, kak mi je babica parpovejda, da je v našoj vesi bila edna srmačka ženska, stera je mejla pisa. V tisti lagvi cajtaj, v petdeseti lejtaj, gda je listvo nej melo kaj za djesti se je zgodilo, ka je ženska že nej mogla gledati kak pes od glada mira. Mislila si je, ka de za psa tau velko usmiljenje, če ga buje. Gda ga je klala, je pes zatok fejs cvilo pa se brano. Te se je pa Minka tak korila s pisaum: "Ne cvili! Ka pa cviliš, vej pa ne kolem te dja, sistem (renszer) te kola."

Ta zgodba mi je na pamet prišla, gda sam prvi den po Nauvom leti v bauto staupila pa sam vidla, kak so police prazne pa kak bautošice flajсно kelijo nauve cene na blago. Tak vejte, ka so nej za tau kelile, ka je kaj falejšo gratalo! Tak daleč smo pa zatok ešče nej prišli, ka bi mogli "minkinoga pisa" bujti, ka bi ma nej meli kaj za djesti dati, dapa vse večkrat leko štede v novinaj, da v kakšoj varaši je nekaj od glada mrau. Največkrat so tau starejši, steri nikoga nej-majo, s sterimi se nišče ne briga.

Na Nauvo leto si skorok vsakši clovek obeča, ka de ovak živo, ka se vkrajzema od tistoga, ka je lagvo ali

**Mlajše nika ne briga, če je vse drago gratalo.
Veselijo se snega, da leko vozijo s sankami.**

se ne sika. Tau, če te obliube zdržimo ali nej, je dostakrat nej od nas odvisno (tőlünk függ). Odvisno je od tauga tó, kakšen je rusag kaulak nas.

Ka vidimo, če kaulak poglednemo? Na Madžarskom je že več kak 800 gezero ljudi brezi dela. Ta numera de se samo dvigala v letu 1993. Če poglednemo našo županijo, vidimo, ka je največ ljudi ranč v Varaša pa v naši vasnicaj brezi službe.

Po cejlom rusagi je dosta takši družin, stera ne zaslužijo tistoga miniuma, iz steroga se prej

še da živati. Oni majo edno društvo. Najprvin smo te čili od nji, gda so začnili gladovno stavko (éhség-sztrájk), aj ne vpelajo prometni davek (forgalmi adó) na vsakšo blago.

Zaman je bilau vse, 1. januara so bautošice kelile nauve cene. Društvo je že proti konci lanjskoga leta začnili zbirati podpise, aj se prej madžarski parlament razpisti. Ka so prej oni krivi, šteri tam v parlamentu sedijo pa fanj plače majo, ka telko listva nejma dela, pa ka pomalek tak pridemo kak Minkin pes.

Prej 100 gezero podpisov mora biti, če ščejo aj referendum (népszavazás) bau o tejn, ali aj se parlament razpisti ali nej. Skorok 100 gezero ljudi se je že podpisalo, če gli eni pravijo, da je tau nej zakonito (törvényes).

Ali bau referendum ali nej, 100 gezero podpisov pa kaže, ka dosta listva nej zadovolno s parlamentom pa z vlado. Na ja, če je žalaudac prazen, so naše senje nej najlepše. Tau pa tó pravijo, če se preveč nadjejš, ne moreš spati.

-M.S.-

SLOVENSKO
DRUŠTVO V
BUDIMPEŠTI
VAS VABI
NA
PRIREDITEV

**Košič med
nami,**

ki bo 15. januarja
1993, na Gornjem
Seniku

Program:

-ob 14.30 uri:
Zbor v osnovni šoli na
Gornjem Seniku

-ob 15. uri:
Polaganje vencev na
grob Jožefa Košiča in
Janoša Kúharja

-ob 16. uri:
Ustanovitev Košičevega sklada

-ob 17. uri:
predstavitev knjige
Življenje Slovencev
med Muro in Rabo
Nastop Vlada Kreslina
(Kulturni dom)

-ob 18.30 uri:
Sprejem v jedilnici

Prisrčno vabljeni!

ÁRPÁD GÖNCZ IN MILAN KUČAN NA BARVNI NASLOVNICI

Predsednika držav na barvni naslovnici narodnostnega koledarja, zakaj le? Iz čisto preprostega razloga, 21. avgusta sta izpolnila dolgoletne želje ljudi v Porabju in na Goričkem s tem, ko sta odprla meddržavni mejni prehod Gornji Senik - Martinje. Malo je tako pomembnih dogodkov in ne beležimo jih vsako leto, zato je kar prav, da sta na naslovnici Slovenskega koledarja tako priljubljena politika, kot sta to na Madžarskem predsednik Árpád Göncz in v Sloveniji Milan Kučan. Zlasti madžarski predsednik bo še velikokrat omenjan zavolj simpatične prisposodbe, da je morala "umreti norost", preden je bilo mogoče toliko desetletij zaprti in dobro varovano mejo odpreti - za ljudi ob meji in seveda tudi za vse druge.

Sicer pa Slovenski koledar 1993 kar uspešno odstira zaveso, za katero se začnejo počasi izgubljati dogodki, ki so tako in drugače povezani z manjšino. Bodisi, da so se zgodili v Porabju ali na Madžarskem, ali pa v Sloveniji in sodijo na narodnostno področje. Po tej plati so koledarji, ki so v porabskem primeru skoraj edina, če že ne edina publikacija, v kateri

so zabeleženi važnejši dogodki, kronika enega leta. Morda bodo čez leta ali desetletja edini ali nad vse pomemben dokument nekemu, ki ga bo pritegnilo dogajanje v Porabju, ne bo pa imel na voljo vseh številčnikov Porabje, ki sproti beleži pomembnejše dogodke. S časniki na slovenski strani si bo le težko pomagati, kajti uredniška politika večine dnevnikov in drugih časopisov je naravnana proti Avstriji in Italiji, medtem ko Porabje dobesedno zanemarja. V novjšem času se niti lokalni Vestnik ne more pohvaliti s pretiranim zanimanjem za življenje porabskih Slovencev, medtem ko radijski in televizijski posnetki ali niso ohranjeni ali pa niso dostopni po nekaj letih širši javnosti oziroma raziskovalcem in drugim.

V tej razsežnosti je potrebno videti publikacije, kakršna je tudi Slovenski koledar, tega dejstva se mora zavedati tudi uredništvo, ki pripravi koncept in se dogovarja z avtorji za sodelovanje. Seveda pa mora nekako krmariti med temi, recimo "višjimi" cilji in prilagajanjem bralcev, za katere so zanimivi zlasti njim bližji prispevki in nekoliko manj,

SLOVENSKI KOLEDAR
1993

LETOPIS ZA SLOVENSKO
NARODNOST NA MADŽARSKEM

predpostavljamo, malo zahtevnejša raven političnega razmišljanja in publicističnega pisanja. Tu pa so še mladi in najmlajši, ki morajo prav tako najti nekaj za svoj okus, pa še kakšen nasvet in šala nista odveč ter fotografije, ki tudi ohranijo pogled na življenje in dogodke.

Slovenski koledar 1993 v precejšnji meri izpolnjuje večino navedenih kriterijev, pri čemer ne prezre tudi pisanja v narečju, brez katerega v pisani in govorni besedi v Porabju prav tako (še) ne gre in ne bo šlo še lep čas.

Slovenski predsednik Milan Kučan, ki je dobro razpoložen na naslovnici, je napisal tudi uvodnik, v katerem je poleg ostalih "lepih želja" zapisal tudi: "Dragi Porabci, med pomembnimi nalogami Slovenije in Madžarske je gospodarski razvoj regij, kjer živita manjšini. V nek-

danjih razmerah bolj ali manj zaprte in kontrolirane meje sta bila Porabje in Prekmurje na obrobju interesov in razvojnih ambicij tako Slovenije kot Madžarske. Sedaj pa so nastopili drugačni časi. Ena in druga stran imata konkretne vzgibe za sodelovanje..." Besede, ki so za manjšino življenjskega pomena, toda predolgo ostaja (skoraj) vse pri besedah.

Bralce koledarja sta "nagovorila" tudi prvi slovenski veleposlanik na Madžarskem, Ferenc Hajós, in madžarski veleposlanik v Sloveniji, István Balogh, Cirila Zlobca pa si je "sposodil" predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnök, ki je v svojem uvodniku "Lepo je biti Slovenec, toda ni lahko", tudi poudaril: "Zavedajmo se, da smo del slovenskega narodnega telesa. In to hočemo ostaniti, kljub temu da so se pojavile tudi sile, ki želijo razdvojiti naš maloštevilni narod." ali je pri tem mislil na takšne "razgrajace", kakor so ustanovitelji Vendske zveze ali na koga drugega, ni pomembno, ampak je prav zapisano važno spoznanje, o katerem bo potrebno (še večkrat) razmišljati.

In še nekaj drugih,

denimo pomembnejših naslovov: Tudi za Slovence na Madžarskem boljši čas, Slovenija skozi čas, Kaj je novega v narodnostni politiki? Dvostranski sporazum namesto narodnostnega zakona, Materinščina je imetje, Odzivi na vprašalniki Inštituta za narodnostna vprašanja v Monoštru (junij-julij 1992), Slovenci in slovenščina - križani, Škof dr. Jožef Smej - sedemdesetletnik, Skozi Soboto spet v Soboto (Norost je umrla, mejni prehod Martinje-Gornji Senik pa "živi"), Odprte meje - nove možnosti, Katedra na ravni fakultete na Visoki pedagoški šoli Dániel Berzsenyi v Sombotelu, Muze (še) molčijo, "Obrazi" iz Števanovec, Cerkev in vera v moji vasi, Zakaj je težko biti mlajši, Vse se je lepau začnilo, Kratka kronika Porabskih dnevov in še kaj bi se našlo.

Ob pisanju o Slovenskem koledarju velja opozoriti še na nekaj, in sicer, kako lepo in koristno bi bilo, če bi hkrati ponudili še knjigo, dve, za branje okoli božičnih in novoletnih praznikov. Kot je znani knjižni dar, denimo med koroškimi Slovenci. Veljalo bi poizkusiti.

eR

SREČANJE SLOVENSKEGA DRUŠTVA V BUDIMPEŠTI

Slovensko društvo v Budimpešti je imelo na začetku decembra 1992 srečanje. Naši gostje so bili veleposlanik Republike Slovenije Ferenc Hajós in njegovi sodelavci. Zaradi gostov, in ker se že dolgo nismo srečali, smo najprej imeli prijateljski razgovor.

Ka nas je dosta bilau, smo vedli dosta gučati, vejpa zadnjikrat smo se juniuša srečali. Velka baja je, da v Pešti se ne čuje slovenska oddaja na radiona, na televiziji na drugom programi pa to ne vidimo oddajo "Slovenski utrinki", ka te se v Pešti vidi romenska oddaja. Zatau bi mi radi, aj nam tau v Monoštru na Slovenski zvezi doli vzememo pa nam pošlejo, ka gda se srečamo, te poglednamo. Novine Porabje vsakši dobi in smo zatau veseli, samo iz Slovenije nejmamo novine. Zatau smo iz Slovenije to prosili pa od Slovenske zveze v Monoštru to, aj nam pošilajo remitendo. Ka smo bili

na koncu leta, smo vküp postavili program našoga društva. Tak smo odlaučili, da se potejn vsakši mejsce srečamo (v mejscei drugo soboto v štrtoj vöri). Takšne cilje mamo, da čim več Slovincov vküp spravimo, steri živejo v Budimpešti. Tau bi pa to radi, če bi se sodelavci slovenskega veleposlaništa (nagykövetség) to vključili v našo delo. Tak vögleđa, da bi se eni radi včili slovenski knjižni jezik, mlajši pa odrasli to. Potejn bi eno srečanje posvetili Avgustu Pavlu, predavanje (előadás) bi bilo o njegovom življenji in o tejn, ka je napiso. Srečali se bomo z gospaudom kanonikom Jožefom Zavcom. Gospaud je doma z Gorenjoga Senika in je duhovnik v Váci. On de prpovejdo o svojom življenji pa nam notri pokaže knjigo o Jožefu Košiču, ki je biu duhovnik na Seniki več kak pred stau leti. Gospaud Zavec pa nas je przvau sprtulejt v Vác k njemi, nam de sveto mešo služo in večernico. Cejli den bomo

pri njemi.

Pozvali pa bomo slovenskega pisatelja k nam na našo srečanje, potejn gornjeseniške plesce pa bando Láciná Korpiča in ženske štere z njimi spevajo. Poglednamo si film o Sloveniji, zatau ka ščemo titi ta na izlet (kirándulás) in se tam spoznati z enim društvom.

Dosta dela smo si vösprajli, vüpamo se, da se nam tau posreči. Na tau smo pomauč to prosili od Slovenske zveze. Obečali so nam, da do nas vsigdar pomagali.

Lepo je, da se tudi v takem velikem mestu srečujemo in družimo. Naša naloga je ohraniti se tudi v Budimpešti. Razveselilo nas je, da je veleposlanik R Slovenije spregovoril z zadovoljstvom o zastavljenem delu in ciljih. Na koncu srečanja smo nazdravili in si želeli srečno novo leto.

I.P.

POUK V ZAČETKU 19. STOLETJA

Prvi dvojezični učbenik je za katoliške šole napisal Mikloš Kuzmič, drugega pa je sestavil Števan LULIK, in sicer za protestantske šole. Učbenik je, žal, ostal v rokopisu in ga hrani danes Arhiv Železne županije v Sombotelu. Nastal je najverjetneje l. 1833 in ima osem poglavij: Govor in pisava, Pogovori o dobrih delih, Naravoslovje in zgodovina, Zemljepis Ogrske in županije Vas, Zala, Somogy - v teh so živeli Slovenci - zgodovina Slovencev in Madžarov, Obrti, 33 poučnih zgodb, Temeljni računstva. Na koncu knjige je na šestih straneh dodan slovensko-madžarski slovar (z 894 enotami). Učbenik je bil namenjen odraslim, zato je mogoče tudi ostal v rokopisu. Lulikov učbenik je zanimiv z etnološkega, zgodovinskega in jezikos-

lovnega vidika. Tokrat nas zanimajo podatki o šolstvu. Naslednji odlomki govorijo o tem, koliko časa je v začetku 19. stoletja trajalo šolsko leto, koliko učencev je bilo v šoli in kakšna je bila učna snov.

"...leta dni komaj pet mesecev v šolo hodimo... Ar nejl je i nas lani više petdeset bilau na etom mesti vkiipe, i Bog zna, v šterom mesti ete naše okrogline se z nji te vekši zdaj že obrača ... naj se vu vsem čedno i pošteno oponašamo ... od zevčeni moužov vodani knig štěmo ... popejvamo pobožne pesmi i na pamet se svetoga diktoga včimo, računamo i na zdravje i žitek nas potrebne regule se tudi včimo... naš Vučitel vnouge znamenite lejpe historie tudi pripovedavajo..."

Od konca 18. stoletja naprej so se pojavljali na

Ogrskem poskusi madžarizacije nemadžarskega prebivalstva. Pouk madžarščine v teh prvih desetletjih ni bil uspešen, ne koristen. O tem pričajo odlomki iz Lulikovega rokopisa. Fantje se pogovarjajo o tem, koliko jim je koristilo znanje madžarščine pri iskanju službe.

"E. Vi moji Pajdaške! dónok v toj našoj slovenskoj šauli ste se nika dosta vogrski navčili! Povejte zdaj že meni, ka pravita tiva dva Vougra, jeli dobimo gder kosidev ali pa nej?"

B. Ka, jeli pa ti tou štimaš, kaj bi si mi zdaj od kosidvi zgovarjali?"

E. Jeli pa nej? B. Toti pa nej! Ar smo mi samo od Somogy Vármegyöva ono vnejmar ta mleli, ka smo se v souli po sili mogli na pamet navčiti.

E. Tou je tak nej vredno, kaj smo se eti tak dugo müdili! I niti je nej vredno tudi, kaj so vas ti vaši roditelje za vogrskoga jezika volo v soulo pošilali!

B. Tou so oni tak nejradi včínili... na slovenske knige ne zmorejo pejnež, nej pa kaj bi i vogrski kupivali. Ali date plemeniti Vármegyöv tou tak zapovedava, kaj se vsako slovensko dejte i vogrski more včiti: zato je taksoj zapovedi nišče nej mogo prouti stanoti... nego tou je nej dobro: kaj so te naš Vučitel nas i na tou nej navčili, kakda bi trbelo vu vogrskom jeziki za mlatidev ali pa kosidev zvedavati!"

Marija Kozar

Sredi decembra je Monošter in Slovensko zvezo obiskal pesnik Sándor Csoóri, predsednik Svetovne zveze Madžarov. Gospod Csoóri je obiskal osnovni šoli na Gornjem Seniku in v Števanovcih. Slovenska zveza bo med drugim ustanovila tudi z materialno podporo Svetovne zveze Madžarov sklad za šolanje slovenskih dijakov.

Zimsko spanje

Zima je pač takšen čajt, ka zemla spi. Spi zato, ka de gda sunce pa zača segrevati, gor zbiijena pa znovo močjo novo rast gor poganjala. Nešterne živali, tiste fejštedne se tudi odločijo za takšo zimsko spanje. Pa če mene pitate, bi tudi ge rad biu takša žival. Zamoto bi se notri v tri kapute pa prespo tej mrzel del leta. Dapa se tou ne da napraviti. Da pa se o tom senjati, zatou mo ge rajši pri senjaj ousto, vrlite mi, ka malo pomaga.

Tu prinas na Slovenskom ške gestejo takše šume, ka se po njij klatijo medvedi. Pravijo celou, ka jih je vsakšo leto več, pa morajo tu pa tam kakšoga doj streliti. Eto sam vöprešto z novin, ka pa tou zimo nekaj nej vredi. Medvedi nikak neščejo spati. Odiyo po lejši, se kobacajo, naganjajo, tulijo, kak če bi se glij zdaj po zimskom spanji gor obiđili. Biologi, zoologi pa vsi tisti, ka se na tou kaj razmijo, so glave fkup dali, dapa nikak nemrejo gor priti, zakoj je tomi tak. Če bi mene sto pito, zakoj je tou tak, ge bi njim vöovado. Naj so samo dale gizdavi, pa ške dale na svojo pamet prsegajo. Če de pa sto čito naše novine, te mogoče zvejd, zakoj medvedi tou leto neščejo spati.

Vsi znamo, kak se pred par lejtimi socializem vöobrnou, pa zdaj mamou nekšno demokracijo. Za socializma so tej naši medvedi ekstra naprej valan bili. Stokoli prejdjen z druge države je k nam na obisk prišo, so ga pelali strejlat medvede. Ob tom so spili ške na litre vina pa ške kakšno žensko so šteromi pred cejv pripelali. Tiudi naši domači prednji političari so hajdi medvedov spakejrali. Če se je gda zgodilo, ka so medvedi sfalili, so jih pač od nekec pripelali pa so pä mell kaj za strejlati. Tem medvedom bi lejko pravili tudi politični medvedi. Niške dnigi je nej smeou strejlati po tisti medvedji logaj, kak samo politiki.

Zdaj vidite, smo pa že bliže tomi, zakoj medvedi tou zimo neščejo spati. Štiridesetpet lejt so bili samo na političnom rešpetejri, zdaj pa v tom nouvom demokraciönom čajti jih lejko vsakši strejla, steri ma pükšo pa pejneze, ka medveda vöplača. Prejšnjo leto so medvedi zaman čakali, ka kakšen velki evropski ali pa bar slovenski političar pride pa steroga doj strli. Niti ednoga je nej od nkec bilou. Zatou, vidite slovenski medvedi neščejo spati, ka ške skouz čakajo, ka pride kakšen velki političar, ka bi meo tej privilegij, ka bi steroga lejko doj strejlo. Pri nas političari pač rajši kozle strejlajo.

Tak, vidite, je s tem zimskim spanjom. Kak pa sam že pravo, nej sam medved, zatou bi tou mrzlo zimo rad prejspo negi na toplom. Če bi mi kakšna mlada rada delala družbo, naj mi piše, pa va se brz zgučala.

MIKI

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo soboto ob 10.45 na 2. programu madžarske televizije. Naslednja oddaja bo 16. januarja.

OD SLOVENIJE...

KOVANCI

Končno smo Slovenci spet dobili kovance. Ko je pred dobrim letom prišlo do denarne osamosvojitve in uvedbe tolarja, je Banka Slovenije šele zdaj dala v obtok tudi prve kovance, in sicer za 5, 2, 1 tolar in za 50 stotinov. Tisti, ki so pogrešali njihov žvenket v denarnicah, so se zdaj pomirili. Kovanci so spet tu.

DR. JANEZ DRNOVŠEK MANDATAR

Dober mesec po volitvah smo v Sloveniji le dobili mandatarja za sestavo nove vlade. Predsednik države Milan Kučan je predsednika Liberalno-demokratske stranke dr. Janeza Drnovška pooblastil, da sestavi novo slovensko vlado. Stranke se že nekaj časa dogovarjajo o koalicijskem povezovanju, vendar pa se še vedno ne ve, katere stranke bodo pristale na sodelovanje z Liberalnimi demokrati. Nova slovenska vlada naj bi imela tudi veliko manj ministrov kot stara. Zakon o vladi sicer še ni sprejet, obstaja pa predlog, da bi imeli po novem samo 12 ministrov.

NOVOSTI V ZDRAVSTVU

V začetku leta je prišlo do številnih sprememb v slovenskem zdravstvu. Poleg obveznega zavarovanja je bila uvedena tudi možnost dodatnega zavarovanja. Tako se je možno tudi popolno zdravstveno zavarovati. Po nekaterih podatkih se je za ta korak odločilo kar 70 odstotkov slovenskih državljanov. Novost je tudi pri izbiri zdravnika. Tako si bo moral vsak pacient izbrati osebnega zdravnika. Vse skupaj naj bi z leti pripeljalo do družinskega zdravnika oziroma do taknega organiziranja zdravstva, kot ga imajo v nekaterih zahodnoevropskih državah.

30 LET ZLATE LISICE

Pohorska Zlata lisica, tradicionalno tekmovanje za svetovni pokal alpskih smučark, je letos slavila 30-letni jubilej. Vreme, progna in razpoloženje na obeh prireditvah (veleslalom in slalom) je bilo optimalno. Zlato lisico si je prislužila Vreni Schneider, ki je bila tretja v veleslalomu in prva v slalomu. Od slovenskih smučark pa je bila najboljša Špela Pretnar. V veleslalomu se je uvrstila na 14. mesto.

Mi Slovenci, mi se ne podamo... (1)

DEVET VÖRA JE MINAULA?

V Kosini fabriki v Monoštri je gnauksvejta trnok dosta naši Slovenov delalo, največ moškov, depa ženske tō. Nad Vaugrami. Tau je dobro znano, ka so vogrski prednji (voditeli) raj meli slovenske delavce, kak svoje vogrske. Zato, ka so naši Slovenci bole flajnsni (pridni) bili, bole djenau, bole so baugali ptt.

Kak pravim, radi so meli naše Slovence, kak delavce, depa ništarni Vaugri - nej vsi - so je malo doj tō gledali. Edni po noriji, drugi za istino.

V Kosini fabriki so tau vōnajšli, ka so prej Slovenci čedni (pametni) samo do devete vōre. Potontistoga so prej več nej čedni. Zato so jim tau, ka "Ti nauri Sloven!", ali "Vi nauri

Slovenci!" tak pravili "na fajni", ka: "Devet vōra je (že) minaula! Pa ti/vam je pamet odišla!"

Tisti Madžari, šteri so telko batrivnosti (poguma) nej meli, ka bi porabskim Slovenam tau v oči povedali, so na skrūma gor na mašine pisali ali malali, ka je devet vōra minaula.

No, naša porabska pesem "Mi Slovenci, mi se ne podamo..." bi nej istina bila, če bi se naši lidgē samo tak njali (pūstili). Sploy pa ta bole batrivni. Tistim Vaugrom, šteri so jim tau po noriji gučali, so jim po noriji tanazaj povedali, ka "Mi Slovenje don do devete vōre māmō pamet, vi pa ranč do šeste nej!" Ali pa jim tázribali porabsko pesmico: "Vogrin turba gori, lūk pa

česnek vōlati!" Tistim pa, šteri so se jim za istino conali (rogali), tistim so se nazaj conali. Bila je med njimi takša tōrska ženska tō, štera je lejta in lejta nej samo žmetno moško delo opravljala ranč tak, kak moški, liki je ništarnomi tāoblisnila, ka: "Tam nad nogē si nuta pogledni, vej ti tam mās enoga nauroga Slovena, šteroma je že vse minaulo, nej samo devet vōra!..."

Kak sam že pravo, mi Slovenci, mi se ne podamo. Tisti nepoštēni Vaugri, šteri so se Slovenom conali, so dostakrat nazaj dobili, ka: "Vej si ti gē nauri, nej mi Slovcnje, šteri dve rejči gučimo. Mi če eno pozabimo, mo gučali drugo, če pa ti svoj madžarski gezik pozabīs,

boš lajo!..."

Tak so se te Madžari pa porabski Slovenci pluskali v Kosini fabriki. Pa te je prej ganuk Čerkutova iz Sakalauvec nutri ūšla v fabriki k prednjim, pa je pravila, ka je tau nikšo delo nej, ka Slovenom ne dajo mera... Potontistoga je prej malo mēr grato.

Mojtibaug! Zdaj vidim, ka za pet minut zrankoma devet vōra bau! Mogo mo pomalek gorenjati, ka ovak gēr kakša nevola vōvdari!

Ali pa leko, ka so Vaugri tak brodili, ka porabski Slovenci večer do devete vōre māmō pamet?! Dje, te pa nej pobejg. Endvajsti vōr pameti na en den je nam tak zavolē. Nej tak?

Francek Mukič

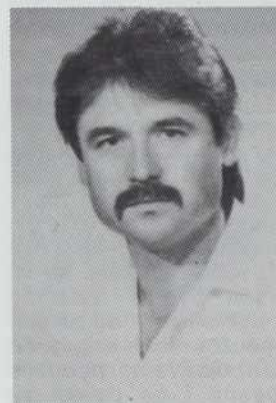
KAJ MISLITE?

Svetki so

Eno leto smo pa starejši gratali, vsakši fejest čako svetke pa nauvo leto. Zdaj od tauga parpovejdajo bralci, ka kakšni so bili svetki pri nji, pa ka čakajo od nauvoga leta.

Ana Tóth (Balaškina)

Šandor Bedič

Tereza Muranyi (Točkina)

"Na svetke nika ne moram prajti, lejpi so bili kak vsakšo leto. Istino, ka baukša bi bilau, če bi na božič malo snega prišlo. Od nauvoga leta nika dobro ne čakam. Tak mislim, ka samo laguvejše baude, kak do teygamau je bilau. Cene vsakši den zdigajo, plače pa ostanajo tam, gde so. Ka tau kak dugo de šlau, tau ne vejm. Doste vse obečavajo, ka baukša bauda, dapa dja trno ne vōrdjem."

"Dobro bi bilau, če bi štja dugši bili svetki. Trbejo, zato ka ovak bi edan den takši bijo kak drugi. Nika bi se nej laučili od delavnoga dneva. Vsakši leti na svojo delo pa v zbasnjavanja pozabijo, ka majō držino.

Od nauvoga leta človak furt baukšo čaka. Vej, ka tau nede tak kak on misli, dapa zato don vōrdja. Vōrdja ka baukše baude, kak do teygamau je bilau. Kak šagau majō prajti, če človak zdravdja ma, te zato nauvo leto že nikak tō vōpotegna."

"Svetki so štja tak kak tavalali. Samo aj bi ta velka dragučina nej bila. Zdaj sam čüla, ka tu pri nas večā plačamo za vodau kak tisti, steri se v Budimpešti držijo. Tu pri nas so plače furt slabejše bile kak pri nji. Pa don tū so bola viske cene. Starejšim, steri s penzije živimo, dobro notra trbej vlatati pejnaze. V nauvo leti pa tak mislim, ka štja laguvejše baude. Pa don od nauvoga leta drugo nej bi si zalejla, samo aj zdravdja mam."

K.Holec

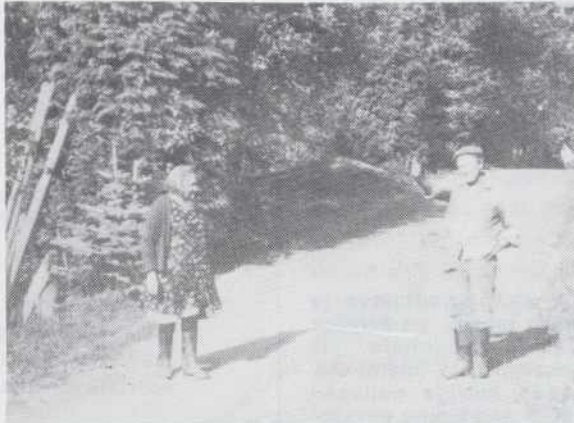
NA GORENJOM SENIKI REDIJO POTI

Gorenji Senik na velkom prostori leži. Zatok pa mora meti poti tu, po šteri ljudje odijo, vozijo. Skauz včsi državna poštiya pela, tau nej tarbej vesi gor-držati. Vse druge poti pa ves sama more gordržati, ka je nej malo delo, če si zmislimo, ka v tauj vesi 26 kilometrov takše poti majo. Gnauk svejta je tau tak šlau, ka je župan na znanja dau ljudam pa od vsakše iže je nakak mogo na eden ali dva dneva paut popravlat titi. Istina, te so poti nej tak strašno na nikoj devali, zatok, ka so samo s kaulami vozili. Zdaj pa vsefale žmetni mašini djestajo, šteri tak vküip znajo zmlatiti poti, ka je tau grozno. Pred - tak leko povejmo - desetimi lejtami je ves že začnila poti pripravlati za asfaltiranje. Samo ka je prišla jesen pa zima, prišlo je na nikoj vse. Najvekša problema je tau bila, ka so ljudje po takšoj blati ojdli delat - na bus - ka so napona dvauje črevla mogli niicati. Makadam je nej zdržo. Najbole kritično je bilau v Soboti. Tam so pozimi do glažnjč v blata odli.

Toga reda se dosta taužimo na tau, ka vesnice nemajo pejnaz. Tau je is-

tina, pa nej. Tisti župani, tiste samouprave, štere so nej "spale", so pri cajti kaulakvrat poglednile, so si sprajle na poti pejnaze. Za tau je država dala priliko, samo je terbelo vöponiicati.

Na Gorenjom Seniki so letos etak 4,5 kilometrov

pauti asfaltirali. Etak je asfaltirana cela Sobot, dve poti na Janošov breg - če rejšan nej skauz - pa paut do cintora, prauto Grebenščka. Na Grbenšček od cintora makadamska cesta pela. Cesta je dobra, nindar edne luknje ali kakšoga blata.

Na Janošov brejgi asfaltirano cesto, tau je pa nika nauvo. Pelam se gor. Is-

tina, ka je paut strašno strma, pa puno ovinkov (kanyar), itak bojati se ti pa nej potrebno zatok, ka si na gvišnom fundamenti. Pridem do maloga Rogana pa nej daleč je asfalta konec.

Gazda Rogan pa njegov žena Ana sta na

dvorišči. Njija pitam, ka znamaniuje njim tau, da majo asfaltirano cesto. Obadva sta z veseljom odgovarjala.

"Dugo lejt smo se dosta trüidili za našo paut. Vsakšo leto smo popravlati, samo ka je tau itak nej tak stalno bilau. Baugi vala, zdaj mamu dobro paut. Če kama demo, nej nam trbej z bakančami, pa

z gumičizmami not v ves titi, leko demo, kak škčmo."

Tak sam čüila, ka ste vi največ pomagali zdaj pa pred tistim tü, gda so cesto delali, ali popravlati.

"Zakoj bi nej pomagó, vej je pa tau našo dostojnost bilau pa je zdaj tü. Zdaj, gda smo prišli do toga, ka že z autonom leko gor pridemo es, tau je fanj. Etak leko čakamo, ka vse več ljudi ostane tüj, ali ešče nistarni es gor pridejo. Paut je največšo delo. Istina, ka bi nas veselilo, če bi vodovod tü meli, tau se nam je nej pršikaló."

Če od takše leko kaj nazznanje damo, nas veseli. Tak mislim, vsakši mali nepredek sploy dosta znamaniuje našim ljudam. Tau ne moremo povedati, ka je pred cajti prišlo do toga. 1960. leta bi mogli že tüj držati. Te bi, ma biti, ljudje nej v Varaš odišli, bi nas več bilau. Dosta ji je že, šteri se terajo nazaj. Če nej ovak, kakše vikende si začnejo zidati. Dobro bi bilau, če bi kak največ Slovencov prišlo, ojdlo nazaj. Nazaj, na Gorenji Senik, v tau lejpo ves.

I. Barber

...DO MADŽARSKE

ODSTOP PREDSEDNIKOV

Na Madžarskem je bila nedvomna senzacija prejšnjega tedna odstop predsednika televizije Elemérja Hankissa in radia Csabe Gombárja. Medijska vojna se je začela sredi lanskega leta, ko je predsednik vlade predlagal predsedniku države naj razreši predsednika medijev. S tem se predsednik Árpád Göncz ni strinjal. Stvari so se zelo zapletle, zoper predsednika televizije se je vodil disciplinski postopek itn.

Madžarski parlament ni sprejel zakona o medijih, o katerem je razpravljal zadnje dneve v l. 1992. Ker je pač ta zakon ti. dvotretjinski, po mnenju strokovnjakov niti ni pričakovati, da bi ga ta skupščina sprejela.

Kot najnovejši obrat smo pa prejšnji teden doživeli odstop obeh predsednikov, ki ga mora odobriti tudi predsednik države. Oba predsednika sta kot vzrok za odstop navedla, da v sedanjem političnem ozračju na Madžarskem ne moreta jamčiti za nepristransko delovanje radia in televizije.

PREPOVED UVOZA MESA IN MESNIH IZDELKOV V AVSTRIJO

Od 6. januarja velja prepoved izvoza mesa in mesnih izdelkov iz Madžarske v Avstrijo. Prepoved, ki so jo uvedli avstrijski pristojni organi, velja za blago v potniškem prometu. Do ukrepov je prišlo zaradi okužbe s kugo na svinjski fermi v županiji Békés. Prepoved naj bi veljala le za svinjsko meso, ki izvira iz omenjene županije. Ker pa cariniki niso strokovnjaki mesne industrije, so vsi mesni izdelki končali v zaboyniku za smeti.

SENIŠKI OTROCI NA "ZLATI LISICI"

Sodelovanje obmejnih osnovnih šol je vse bogatejše. Posebej velja to za osnovno šolo v Kuzmi in na Gornjem Seniku. Na vabilo osnovne šole v Kuzmi se je udeležilo 20 učencev seniške šole izleta na Pohorje, kjer so si skupaj s svojimi vrstniki ogledali tekmovalne smučark v svetovnem pokalu.

SEJA KULTURNIH SKUPIN

OCENA LANJSKOGA LETA, NAČRTI ZA NAUVO LETO

30. decembra 1992 so se na Slovenski zvezi srečali člani kulturnih skupin. Zveza pet skupin ma, štere redno delajo za slovensko kulturo. Te skupine so lutkarji osnovne šole z Gorenjega Senika, Ženski pevski zbor iz Števanovec, ansambel Lacija Korpiča in ženski kvartet, folklorna (plesna) skupina in Pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika. Tao je približno 65 ljudi. Na sejo je prišlo 60 ljudi.

Jože Hirnök, predsednik Slovenske zveze, je pozdravo naše aktivne ljudi, njim je zavaló cejloletošnje delo. Proso ji je, naj delajo tadale

za slovensko kulturo, če rejšan tao dosta trüda prosi.

Irena Barber, sekretarka Slovenske zveze, je ocenila lanjsko delo, povedala je načrte za leto 1993. Kak je povedala, skupine so, vala baugi, vküper ostale, če so rejšan nisterni doj ostali, nisterni so se pa vcuj zbrali. Predsedstvo zveze je dosti pomagalo svojim skupinam, pošteni honorar dava tistim, šteri vodijo skupine, člani dobijo za vaje, za nastope honorar, potne stroške vsakomi pokrije Zveza pa se pobriga za obleke, za inštrumente ppt.

Guč je bio od toga, kak so

delale naše skupine lani. Vsaka skupina ma redno vaje, člani če so za dela ali za betega volo nej zadržani, redno odijo na vaje. Vsaka skupina je mejla priliko za nastope kak doma, tak v Sloveniji pa v tujini, si je leko tadale zdržala tiste stike, štere ma s skupinami v Sloveniji.

Vsakši dobro vej, ka kultura pejnaze košta. Etak smo lani na tau potrošili skurok milijon forintov. Nej ka bi tak vzeli, da bi komi tau vauči metali. Radí smo, da je etak razvito našo delo, da mamu zakoj dati pejnaze.

Kakšne plane mamu za leto 1993? Februara baude

predstavitev v Murski Soboti, na tau se more pripravlati vsakša skupina. Letos mo tü organizirati Porabske dneve. Zvün toga mo organizirati razne programe skupinam. Če je mogoče, nauve skupine trbej vküp sprajti (dramsko bi sploy trbelo). Gde je pametno, potrebno, pomoč (strokovno) moremo prosti iz Slovenije.

Skupine svojo delo morajo dokumentirati. Tao je naloga tistoga, šteri skupino vodi.

Na konci pa še tau: tak moremo delati, da čütimo, ka smo edna velka skupina, da negajo razlike, da moremo edna velka, dobra držina biti.

BOŽIČNI KONCERT PO VASNICAJ

V naši novinaj smo vam že na znanja dali tistoga reda, ka de pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika božični koncert držo v nistarni vasnicaj v Porabji. Že naprej leko povejmo, ka je koncert lejpi bio, lūdje so nika lejpoga dobili na svetke. Koncert so držali 20. decembra 1992 v Sakalauvca v kapejli, v Slovenski vesi v kapejli, na Verici v kulturnom daumi. 26. decembra 1992 smo pa meli koncert na Gorenjom Seniki v cerkvi. Tūj so trdje pevski zbori meli koncert. Popejvo je moški kvartet iz Martinja, cerkveni pevski zbor pa pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika.

Začnili smo - kak sam že pisala - v Sakalauvca. Gda je meša minaula, smo začnili koncert, etak je pa v kapejli puno lūdi bilau. Tak smo čūli, da so eni moški nej čakali koncert pa njim je zdaj žau, zatok ka so Sakalavčari spoj povallili našo petje. Spoj nas veselil, da smo tau vesi tū leko sprajli veselje, lejpe spomine. Leko povejmo, ka so v tau vesi naš zbor eške nej dostakrat čūli popejvati.

Po obedu smo pa že v Slovenski vesi bili. Dobro je bilau videti, kak se ženske paščijo v kapejlo. Poseba moramo njim zavaliti, da so prišli, zatok ka je tam meša samo podne minaula, pa so nej meli za obed pa za opravljenja dosta čajta. Žau, mi smo pa nej mogli kesnejše začniti zatok, ka smo se mogli paščiti na Verico. V Slovenski vesi nas je gor poiskala vogrška televizija tū, tam so nas posneli. Tau ste že na Števanovo leko vidli v oddaji Slovenski utrinki. Drugi tau toga posnetka sta pa leko vidli v soboto, 2. januara. Lepau je bilau v Slovenski vesi za toga volo tū, ka mi je edna poštena ženska etak prajta: "Včara smo masarili, dosta dela sam tam njala pa sam vas prišla poslušat. Zdaj ka sam vas čūla, bi si nigdar nej odpistila, če bi se nej potrudila. Vejte, zdaj mi je vse lepše pa lekejše. Zdaj mo z veseljom delala doma tadala. Baug vam plati." V kapejli nam je našo petje lepau zavalo Laci Domjan pa nas je že zdaj pozvau na kleta.

20. decembra po poldneva v tretjoj vōri smo že na Verici bili. Tam se je strašno dosta lūdi vkūp odebralo. Kulturni dom je puni bio. Bola starejši so bili, dapa z druge vesi, pa eške z Varaša so tū prišli lūdje poslušat naš koncert. Lūdje so tūj tō zadovolni bili pa so prosili, aj kleta tū pridemo na takši koncert. Župan se tū z lejpmi rečami, z darilom zavalo za koncert.

Na Števanovo smo pa na Gorenjom Seniki meli koncert. Seniška cirkev je puna bila. Lūdje so prišli z vesi, z Martinja. Tūj - kak smo že pisali - so trdje zbori spejvali,

etak je pa koncert edno vōro dugo trpo. Koncert je posnela Ljubljanska televizija. Tao so zdaj 11. januara kazali na televiziji. Na konci je najoprvin župan zavalo s toplimi rečami pa lejpmi pūšlom.

Potem so pa gospaud dūhovnik zavallili naš koncert. Med lejpmi rečami so etak povedali: "Gnauk je edna stara ženska gorpoiskala svojoga dūhovnika pa se me je etak taužila: "Pošteni dūhovnik! Stara sam gratala pa s tem vred pozeblēna. Zaman molim boga, za edno malo vse pozabim. Ne znam če sam molila ali nej." Zdaj so pa gospaud etak prajli ženski:

Nej je navola, draga ženska. Tao je ranč tak kak ta pelda, ka vam zdaj povejmo. Vejte, če človek v košaro vodao nosi, košara nigdar neda puna vodē, zatok ka skauz stečē. Dapa košara se zatok sčisti."

Zveza Slovencev na Madžarskem zdaj vōponūca tau priliko, pa se najlepše zavali lūdnam, šteri so se potrudili pa so prišli poslušat koncert. Lepo se zavali vsem zborom pa zborovodjam za trūd, za pripravlanja, za koncert.

I.B.

* * *

V našo uredništvo je prišla prošnja od Ferencasara, zvonara iz Sakalauvec. V imenu cerkvene kotrige najlepše zavali seničkoma pevskoma zbora lejpi koncert, lejpe svete pesmi, s sterimi je veseldje spravo cejlo vesi. Baug plati staukrat.

V 121 EVROPSKIH JEZIKIH

OČENAŠ

Iskreno povedano, ta zelo zanimiva knjiga ni izšla letos, ampak že prej (Budapest, 1990, Interart), vendar mi je nekako šele zdaj prišla v roke. Kot je razvidno že tudi iz naslova, je avtor Németh Zsigmond zbral očenaše v 121 evropskih jezikih, med njimi tudi v slovenščini, in to celo v dveh inačicah: v knjižni in prekmurski varianti. Slednja se uporablja tudi pri nas v Porabju.

Kot pravi avtor, se mu je Očenaš zdel - zaradi svoje kratkosti in preglednosti - primeren za to, da bi z njegovo pomočjo predstavili evropske jezike, drugače povedano, jezike, ki se uporabljajo v Evropi. Očenaš je preveden praktično v vse jezike sveta. Hkrati pa je več takih mrtvih jezikov, katerih edini, v celoti ohranjeni jezikovni spomin je ravno očenaš.

Po drugi strani pa očenaš seveda ni brez izjeme najboljši jezikovni primer. Deloma zaradi tega, ker je velikokrat dobesedni prevod grškega ali latinskega besedila, deloma pa ker zaradi svoje jezikovne okostenelosti odraža prejšnje stanje določenega jezika. V večini slovanskih jezikov je očenaš nastal pod močnim jezikovnim vplivom stare cerkvene slovanščine.

Uredniki knjige so si seveda belili glave tudi v zvezi s tem, kateri jeziki naj bi bili evropski. Ali spada med slednje tudi

arabščina, ki jo ima za svoj materni jezik več milijonov začasnih delavcev in priseljencev v Zahodni Evropi? Kako tretirati romski jezik, ki ga ravno v Evropi govori največ ljudi že kakih tisoč let? In če bi se pri tem vprašali, ali madžarsčina sodi v ta evropski okvir, potem ob pritrilnem odgovoru dobimo pravičen odgovor tudi na zgornja vprašanja.

Za madžarske bralce bo zanimivo tudi primerjanje s sorodnimi jeziki. Vendar jih pisec knjige že vnaprej opozarja, da ne bi bili preveč razočarani zaradi premalo podobnih primerov. Kljub temu da Madžari ponosno poudarjajo, da so jezikovno sorodni s Finci, je treba povedati, da madžarski jezik s finskih že približno 6 tisoč let nima praktično nobene zveze.

Knjiga je urejena tako, da je na desni strani očenaš v določenem jeziku, na levi strani pa kratek opis tega jezika v madžarsčini in angleščini. Pri slovenskem zapisu je med drugim omenjeno, da ima ta jezik tudi tonemsko naglaševanje, da je ohranil dvojino in da je med južnimi slovanskimi jeziki slovenščina edina, ki nima nesestavljenega preteklega časa (torej brez glagola biti). Kot nekoliko nenavadno opombo pa naj citiram, da baje "slovenščina nima enotne knjižne izreke".

Fr.M.

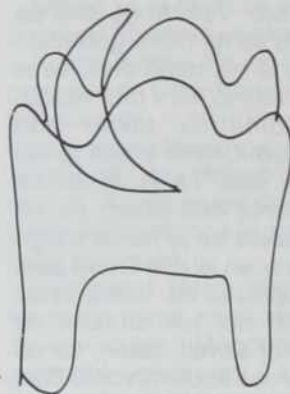
NAŠE PESMI (40)

Gnes je edna lūšna nauč

Gnes je edna lūšna nauč,
ka mejsec svejti cejlo nauč.
ka mejsec svejti cejlo nauč,
zaspati je nej mogauč.

Zbaugom, srečno lubica,
i tvoja bejla postelca,
kelkokrat sva vkup spala,
zdaj pa nikdar več.

Na pauti sva se srečala,
prelejpo sva se pozdravala,
preskuznate bile so najja oči,
nad nama lūbezni več nej.

Prejk trej bregauv, prejk trej dolauv,
prejk štiraj zeleni travnikov,
prejk štiraj zeleni travnikov,
sam odo jaz k lubici spat.

(Slovenska ves)
-mkm-

D Naš Oča, ki si v Nebesih: Tvoje ime bodi posvečeno. Pridi tvoje Kraljestvo. Iziđi se tvoja vola, kakor v Nebi tako tudi na Zemli. Daj nam naš vsakdanji kruh vsēje. Lou odpusti nam naše grēhe: Sakaj tudi my odpusti mo vrtimēm, kateri so nam dolžny. Inu ne vpelaj nas vkušnjavo. To miž nas rešiti od dēga.

Dalmatian Bibel, 1584

Oče naš, ki si v nebesih,
posvečeno bodi tvoje ime;
pridi tvoje kraljestvo;
zgodi se tvoja volja
kakor v nebesih tako na zemlji.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh,
in odpusti nam naše dolge,
kakor tudi mi odpustamo svojim dolžnikom;
in ne vpelji nas v skušnjavo;
temveč reši nas hudega.

(MAGYARORSZÁGI SZLOVÉN   SLOVENIAN IN HUNGARY
(VEND) MAGYAR HELYETÁSSÁLL   ACCORDING TO HUNGARIAN ORTHOGRAPHY)

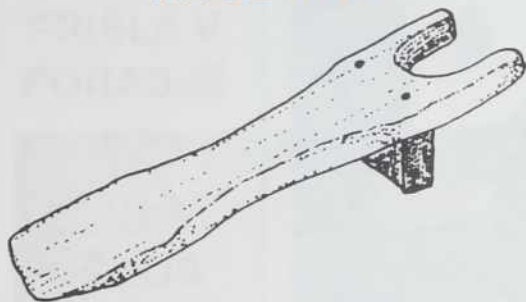
Ocsa nas, ki szi vu nebeszaj.
Szvēti sze imē Tvoje.
Pridi Králevsztvo Tvoje;
bojdi vola Tvoja,
kako je vu Nēbi, tak i na Zemli.

Krūha nasega vszakdenēsnyega dāj nam dnesz.
I odpūszti nam dugē nase,
kako i mi odpūscsamo du'znikom nasim.
I nevpelaj nász va szkūsávanye:
nego oszlōbodi nász od hūdoga.

Kőszeg 1848

KA JE TAU?

KAK SE ZOVÉ:

- na Gorenjon Siniki.....
 na Dolenjon Siniki.....
 v Ritkarovci.....
 na Verici.....
 V Števanovci.....
 v Andovci.....
 v Slovenskoj vesi.....
 v Sakalauvci.....
 Kak so niicali.....

DRAGI MLAJŠI!

V vsikši letošnji novinaj vam namalamo nika, ka so naše babice pa dejdecke niicali. Pitajte ji, ka je tau, kak se zové v naši slovenski vasnicaj. (Za vsikšoves morete pitati, pa nutspisati imć.) Na kratko dojspišite - tak kak doma gučite - kak so te reči niicali. Lerance pa škonicke vam to leko pomagajo. Odgovore pošlite na Uredništvo Porabja v Monošter - vsikder do četrtka. V naslednji številki te leko vidli najbaukse odgovore pa nauvo rejč, ka de tarbólo zagoniti. Šteri te cejlo leto špilali z nami, dobite lejpi dar za Božič!

KAJ SE DOGAJA NA ŠOLAH

Božična jelka, pred katero so se fotografirali seniški otroci, verjetno ne stoji več, kajti ponavadi jo pospravimo 6. januarja, na dan treh kraljev.

SREČANJE S PISATELJEM MIKLOŠEM RÓNASZEGIEM

Pri uri madžarščine je učiteljica sporočila, da bo prišel na našo šolo pisatelj Miklós Rónaszegi. Vsak, ki ga hoče spoznati, se lahko sreča z njim. Iz našega razreda smo to želeli prav vsi. Pred srečanjem smo si sposodili pisateljeve knjige.

Nestrpno smo ga čakali. Prišel je dan, ko smo ga lahko videli in smo mu prisluhnili. Zelo preprost in prijazen človek je. Dobro obvlada "otroški jezik".

Govoril je o sebi in o svojih knjigah. 1930. se je rodil v Budimpešti. Tam je hodil v šolo. Ima tudi učiteljsko diplomu. Od leta 1955 izdajajo njegova dela, zgodovinske,

potopisne, življenjepisne, fantazijske romane. Njegove knjige lahko uporabljamo pri pouku madžarščine, zgodovine in zemljepisa. Moderne, humoristične zgodbe tudi rad piše za otroke. Zelo zanimivo je bilo, ko je govoril o Kolumbu. Mi smo ga tudi spraševali.

Žal, čas je hitro tekkel, morali smo se posloviti. Zelo koristna je bila ta ura. Upam, da se večkrat pride k nam kakšen pisatelj ali pesnik.

Kristjan Mižer
OŠ Gornji Senik

Janez Bitenc

Zimska

Sneži, sneži,
ves dan že sneži...

So bele poljane,
so bele poti,
so beli bregovi
in bele noči.

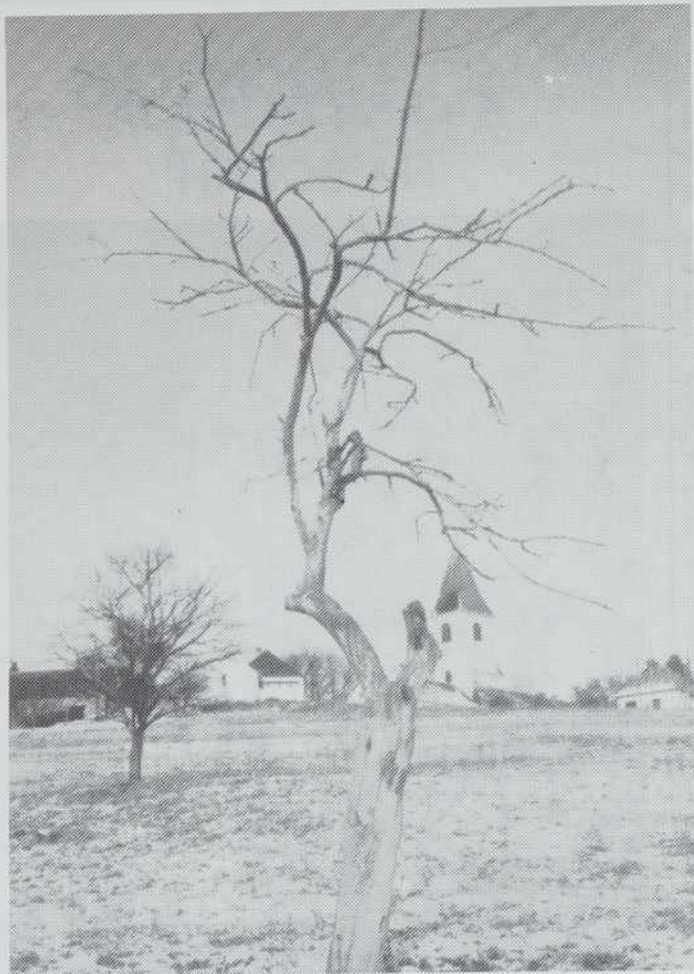
So beli gozdovi,
so bele sledi,
so bele doline
in bele lazi.

Tako so se veselili sakalovski šolarji prvega snega, ki je "prišel" pravzaprav malo pozno, kajti počitnice so trajale samo do 4. januarja.

Filaksi! Ti ne gleda tak fejs, tak to ne dobiš eške gnauk (Posnetek je nastal v seniški šolski jedilnici.)

KJE NAS LAHKO POSLUŠATE, KJE VIDITE

V eni lanskih številkih smo zapisali, da bomo poiskali številke valovnih dolžin slovenskih radijskih postaj, ki jih lahko poslušate v Porabju in kanale televizijskih programov, ki jih je mogoče z ustreznimi antenami videti v Porabju.

Najprej televizija. Prvi spored, oziroma program, je na 11 (enajstem) kanalu. Za porabske Slovence so (lahko) zanimive poleg TV dnevnika tudi druge oddaje, danes bi omenil oddajo o madžarski manjšini MOSTOVI-HIDAK, ki je na sporedu vsak drugi petek ob sedemnajstih in trideset minut na 2. programu. Drugi program lahko spremljamo na 56 (šestindesetem) kanalu, na katerem je vsak drugi ponedeljek v mesecu oddaja o življenju narodnosti v Avstriji, Italiji in na Madžarskem, Slovenci v zamejstvu, in sicer ob šestnajst in trideset minut ali ob pol petih zvečer. Oddajo običajno ponovijo ob sobotah na prvem programu.

In zdaj Radio Slovenija, prvi program, studio Ljubljana, UKW: 90,0, 88,5. Na tem programu je vsak ponedeljek ob 20. (dvajsetih) oddaja SOTOČJE, sestavljena podobno kakor TV oddaja Slovenci v zamejstvu, le da je daljša, običajno je dolga petdeset minut. Vsak ponedeljek je v Sotočju tudi prispevek iz Porabja, navadno po dva, vmes pa primerna glasba. Pogosto poje gornjeseniški zbor pa Laci Korpič in drugi. Oddajo lahko poslušate tudi na srednjem valu in na 918 kHz. Drugi program, studio Ljubljana, UKW: 92,4 in 96,9. Tu narodnostnih oddaj ni, so pa druge zanimive oddaje, denimo Val 202, radio Maribor, UKW - slovenski program: 90,4 in 93,1 in nemški program MM2 - 102,8 MHz. Radio Maribor predvaja oddajo Sotočje vsak ponedeljek ob 18. (osemnajstih), ob petkih popoldne pa v oddaji Evropa govori tudi o dogajanjih na Madžarskem. Mariborski srednji val pa ima dolžino 558 kHz. Radio Murski val (Murska Sobota) oddaja slovenski program na UKW 94,6 MHz in madžarski program na UKW 87,6 MHz ter na srednjem valu 648 kHz. Razen drugih oddaj je porabskim Slovincem in drugim manjšinam namenjena oddaja Panonski odmevi ob nedeljah ob 8.10 zjutraj.

V zvezi s Televizijo Slovenija kaže omeniti še vsakodnevno (razen sobote in nedelje) Slovensko kroniko na drugem programu. V tej oddaji so prispevki iz življenja v Sloveniji, pogosto pa tudi iz zamejstva, tudi iz Porabja. Sicer pa so vsi najpomembnejši dogodki objavljeni sproti v televizijskih dnevnikih na prvem programu, in sicer je prvi dnevnik ob 17., drugi ob 19.30. in tretji okoli 22. ure, in v že omenjeni Slovenski kroniki. Enako velja tudi za radio, zlasti za Murski val in radio Maribor, ki sproti beležita vse najpomembnejše in pogosto tudi manj važne, a zanimive dogodke v Porabju ali v zvezi s porabskimi Slovenci ter o sodelovanju med Slovenijo in Madžarsko.

Zapisi smo valovne dolžine in kanale ter opozorili na nekatere oddaje. V naslednji številki pa bomo, upajmo, objavili tabelo teh valovnih dolžin za radijske programe in kanalov za TV programe.

eR

NIKA ZA SMEJ

Divja živina prej tu ma svoj zakon

Eden den lev (oroszlán) - krau živali - vküp przové divjačino. Etak njim goči: "Dragi moji! Lepau živemo. Vse je dobro, lejpo. Naš mir je pa zdaj nakak zmejšo. Gnes sam kaulagvrat pogledno pa sam vpamat zeo, ka nam je nakak na našom sraunjaki okno not lüčo. Če je od vas bio nakak, prosim ga, naj se zglesi."

Eden cajt nišče nika ne povej. Tam ozajek se pa zdaj na tuma nakak glasi: "Gospaud lev, ge sam not vdaro okno WC-ja."

Zdaj je lev proso našoga maloga zavca - šteri se je zgloso - aj povej, kak se je tau zgodilo. Naš mali zavec pa zdaj etak goči pa od bojaznosti djekla: "Dragi gos-gos-gospaud lev, vejte tau je tak bilau, ka sam ge ušo na WC. Tam je že dosta živali stalo. Čakali so na svoj red. Že sam se skurok vküp po..., na tak vejte, ka škem povedati, da je že samo eden medved pred menov bio. On je obredo svojo delo, te je pa segno znak za me, pa si je zmenov vözbriso svojo r..., tak vejte, ka škem povedati pa me je potem völüčo na okno."

Naš krau je zdaj etak pravo malomi zavci: "No, dobro, ti si nej kriv, kakoli si ti strao okno. Drgauč se bola pazi."

Kumaj eden mejsec je minau pa naš krau pa vküp przové živali. Etak njim goči: "Dragi moji! Tau je že nika nej vreda. Nega eden mejsec, ka so nam na sraunjaki okno not lüčili. Pa ka vidim? Okna je pá strejta. Tak nagnauk naj se glasi, sto je kriv."

Kak etognauk, tak zdaj tū je eden cajt velka tihoča. Nišče nika. Gnauk pa tam ozajek se pá zglesi naš mali zavec, djekla, trpeča pa etak pravi: "Go-go-gospaud lev, velki go-go-gospaud! Pa sam ge bio."

Naš lev je pa zdaj že sploj čemerasti pa etak pravi malomi zavci: "Ti čundraš, če neš vedo redni zrok povedati, fejs te poštrajfam. Aj čujem, kak je bilau?"

Mali zavec pa samo telko pravi: "Ranč tak je bilau kak etognauk, samo ka si je zdaj vuk zbriso zmenov svojo r..., tak vejte ka škem povedati, pa me je lüčo tavö na okno." Naš velki gospaud se je nikak zmero pa etak pravi: "No, zdaj eške gnauk ti odpistim. Dapa skrb se mej. Eške gnauk takše ne smejš narediti."

Dnevi dejo naprej, naš mali zavec eden den pá čaka na svoj red pred WC-na. On je prišo na red, opravi svojo delo, znak segna. Tam je čak o dješ (jež) pa si je z njim vözbriso r..., tak vejte ka škem prajti, zdaj je pa on sam od sebe vöskočo na okno.

I.Barber

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ul 17.,
p. p. 77, tel.: 94/80-767

Cena:
posamezna številka
10 forintov oz. 20 SIT,
celoletna naročnina 260
forintov oz. 520 SIT

Tisk: SOLIDARNOST,
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija